

Eräiden sosiaalietuuksien tasot ja saantiehdot Euroopan maissa

Olli Kangas

Esityksen sisältö

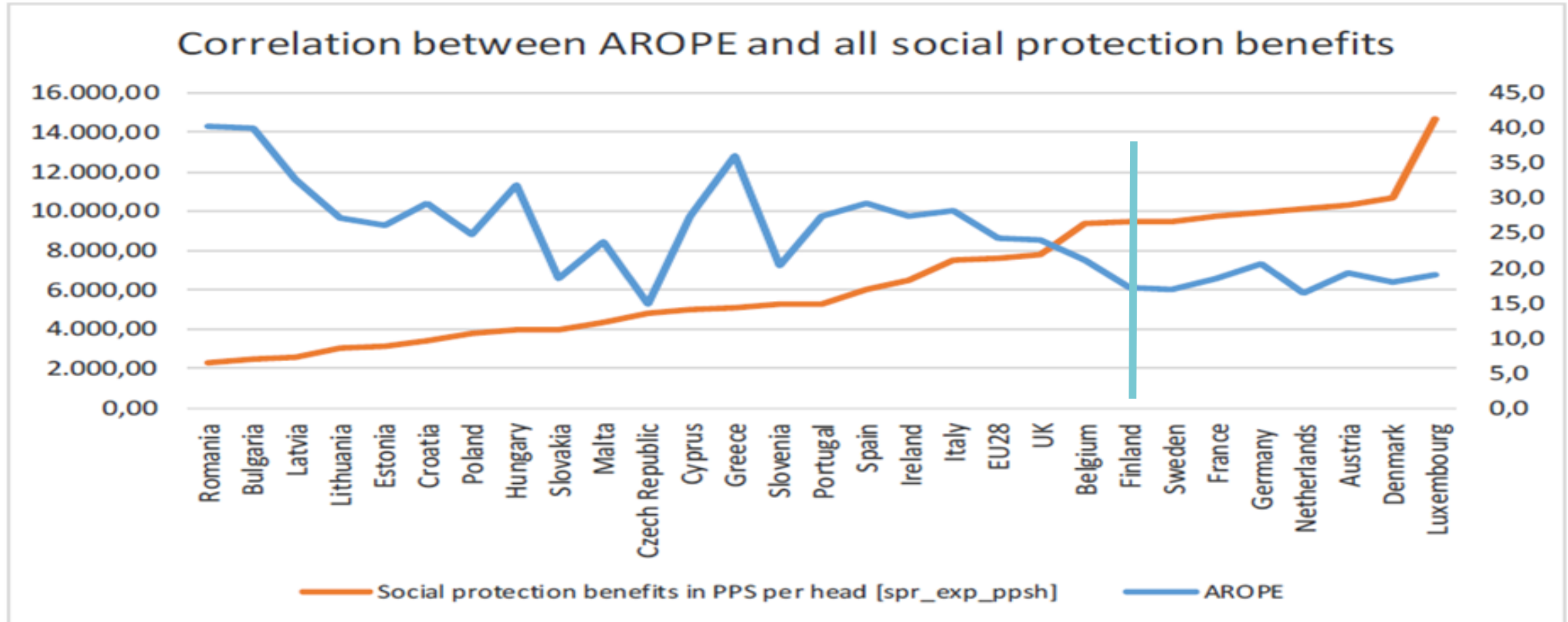

- Tausta
- Toimeentulotuki
- Työttömyysturva
- Tapaus Tanska
- Eläkkeet

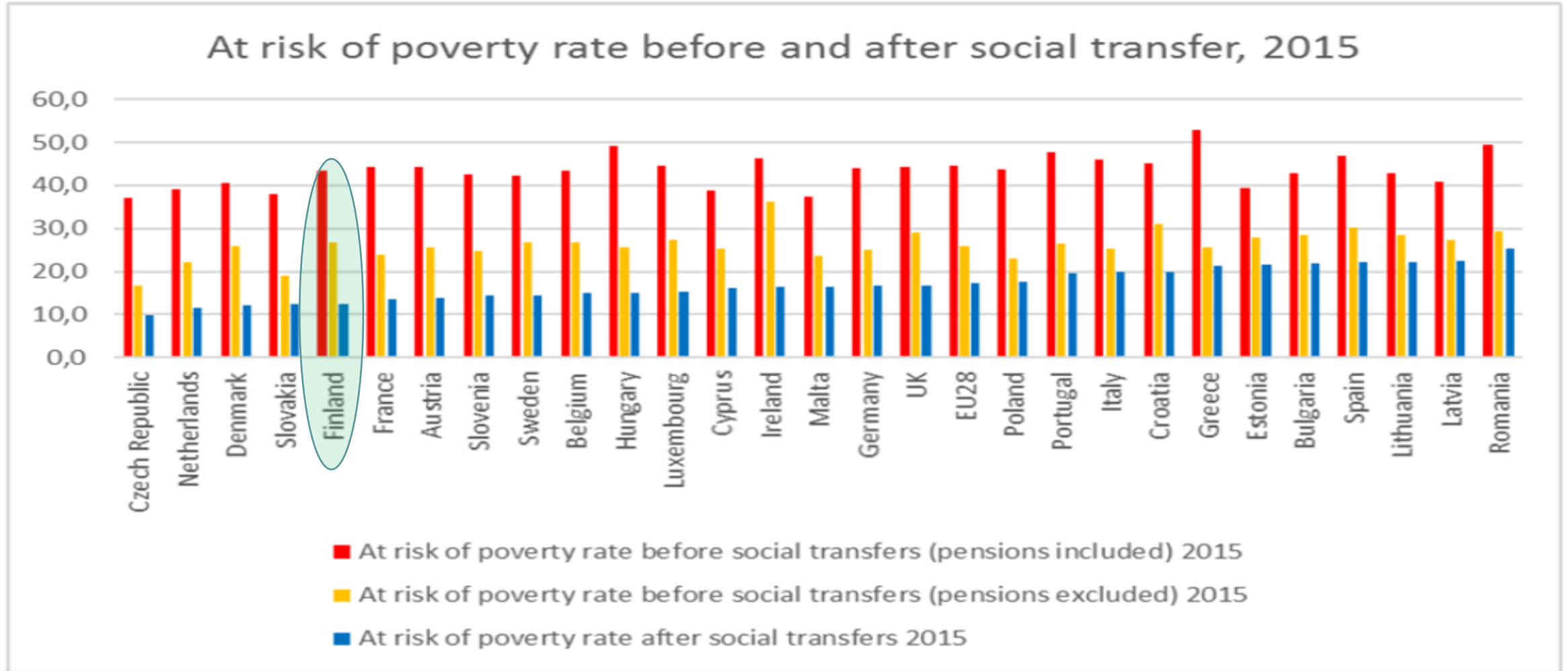
Kuvio 1. Sosiaalimenot (ostovoimapariteetti) ja köyhyysaste (AROPE = at risk of poverty or social exclusion) 2010-luvun puolivälissä EU-maissa

Minimum Income Policies in EU Member States - European Parliament

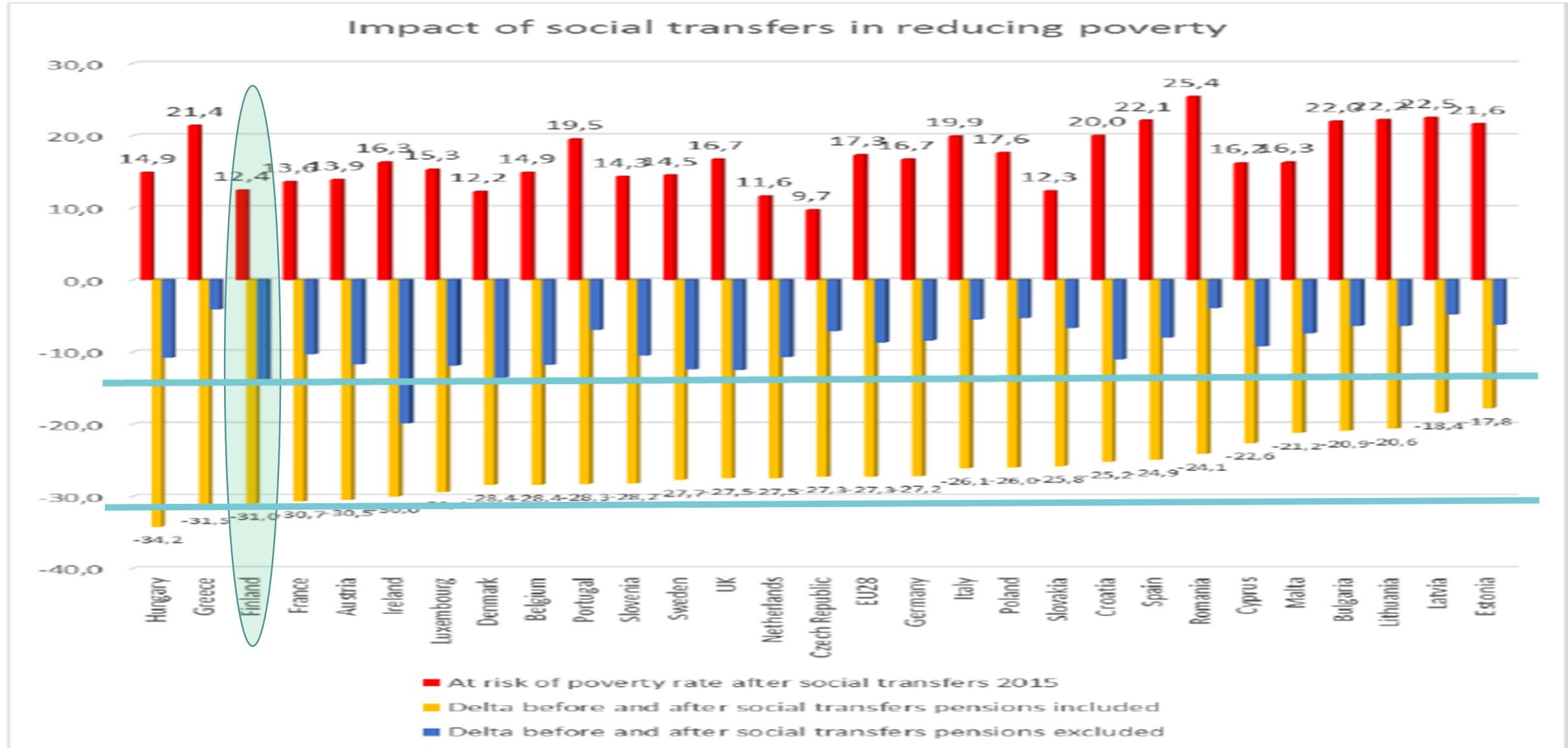
[www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/.../IPOL_STU\(2017\)595365_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/.../IPOL_STU(2017)595365_EN.pdf)

Kuvio 2. Köyhyysriski ennen tulonsiirtoja ja niiden jälkeen 2015 (Minimum Income Policies in EU Member States)

Kuvio 3. Sosiaalisten tulonsiirtojen tehokkuus köyhyyden poistamisessa 2015.

Taulukko 1. Toimeentulotukea saavien sanktioiden enimmäismäärät ja -kestot sekä lieventävät tekijät (vuoden 2015) tilanne

Penttilä, R. & Hiilamo, H. (2017):

MAA	Kovin sanktio		1. Rike		2. Rike		3. Rike		Onko sanktioin- tipäätös- tä mahdol- lista muut- taa?	Kuinka paljon harkin- nanva- raa?	Onko lie- ventäviä tekijöitä?
	kk	%	kk	%	kk	%	kk	%			
Alankomaat	3	100	1	100	100		3	100	kyllä	ei	kyllä
Belgia (Antwerpen)	3	100	1	100	3	100			ei	paljon	ei
Bulgaria	24	100	2/12	100	24	100			ei	ei	ei
Irlanti	2	100	1	50	2	100			kyllä	jonkin verran	kyllä
Iso-Britan- nia ¹	36	100	1/3	100	3/6	100	3/36	100	kyllä (ei)	jonkin verran	kyllä
Italia (Milano) ²	2	100	1/2	25/100	1/2	100	2	100	ei	jonkin verran	ei
Itävalta (Wien)	100		50		50		100		kyllä	paljon	ei
Kroatia	6	100	6	100					ei	ei	ei
Liettua	6	100	6	100	6	100	6	100	ei	ei	ei
Luxemburg	12	100	ei	ei			12	100	ei	jonkin verran	ei
Norja									kyllä	paljon	kyllä
Portugali	24	100	24	100					ei	ei	ei
Puola	100		100		100				kyllä	paljon	kyllä
Romania	3	100	3	100	100				kyllä	ei	ei
Ruotsi ³									kyllä	paljon	kyllä
Saksa	3	60	3	30	3	60			ei	jonkin verran	kyllä
Slovenia	6	100	6	100	6	100			ei	ei	ei
Suomi	2	40	2	20	2	20	2	40	kyllä	paljon	kyllä
Sveitsi (Zürich) ⁴	12	15	12	15	12	15			kyllä	jonkin verran	kyllä
Viro	3	100	1	100	100		3	100	ei	ei	ei

Taulukko 2. Toimeentulotuen saamisen ehdot eräissä EU-maissa³.

Denmark	Everybody is bound to try to support themselves; both spouses/cohabitants must have exhausted all possibilities of finding employment. Beneficiaries with no other problem than the unemployment must actively look for a job.
Finland	Everybody is bound to support him- or herself as well as his or her spouse and minor dependent children first. He/she must try to get a job with a sufficient salary at all times, as long as he/she is able to work.
The Netherlands	People must do as much as possible to support themselves. Every recipient must try to get work, accept a suitable employment and be registered with the Institute for Employee Benefit. The partners of unemployed people should, if possible, also look for work. Medical and social circumstances are taken into account. The social services can impose sanctions (100 % cut of benefit for at least 1 month and a maximum of 3 months).
Sweden	Everybody is bound to support him/herself first, and must try to get a job with a sufficient salary at all times, as long as he/she is able to work. There are many labour market measures that the recipient must participate in to receive the assistance. The recipients have also access to the public employment service. In addition, the social welfare office may require a person receiving social assistance to take part in work experience or other skill-enhancing activities organised by the municipality, if it has not been possible to provide a suitable labour market policy programme for the individual.
United Kingdom	JSA claimants have to be available for all work, be actively seeking work and must sign a Jobseekers' agreement detailing the type of work, hours and activities to be undertaken by the jobseeker in their search for work. Concerning Employment and Support Allowance those assessed as capable of returning to work in the future are placed in the Work Related Activity Group and are expected to take part in work focused interviews with a personal adviser, and have access to a range of support to help prepare them for suitable work. In both cases above benefit sanctions are applied if a person fails to comply with the specified measures.

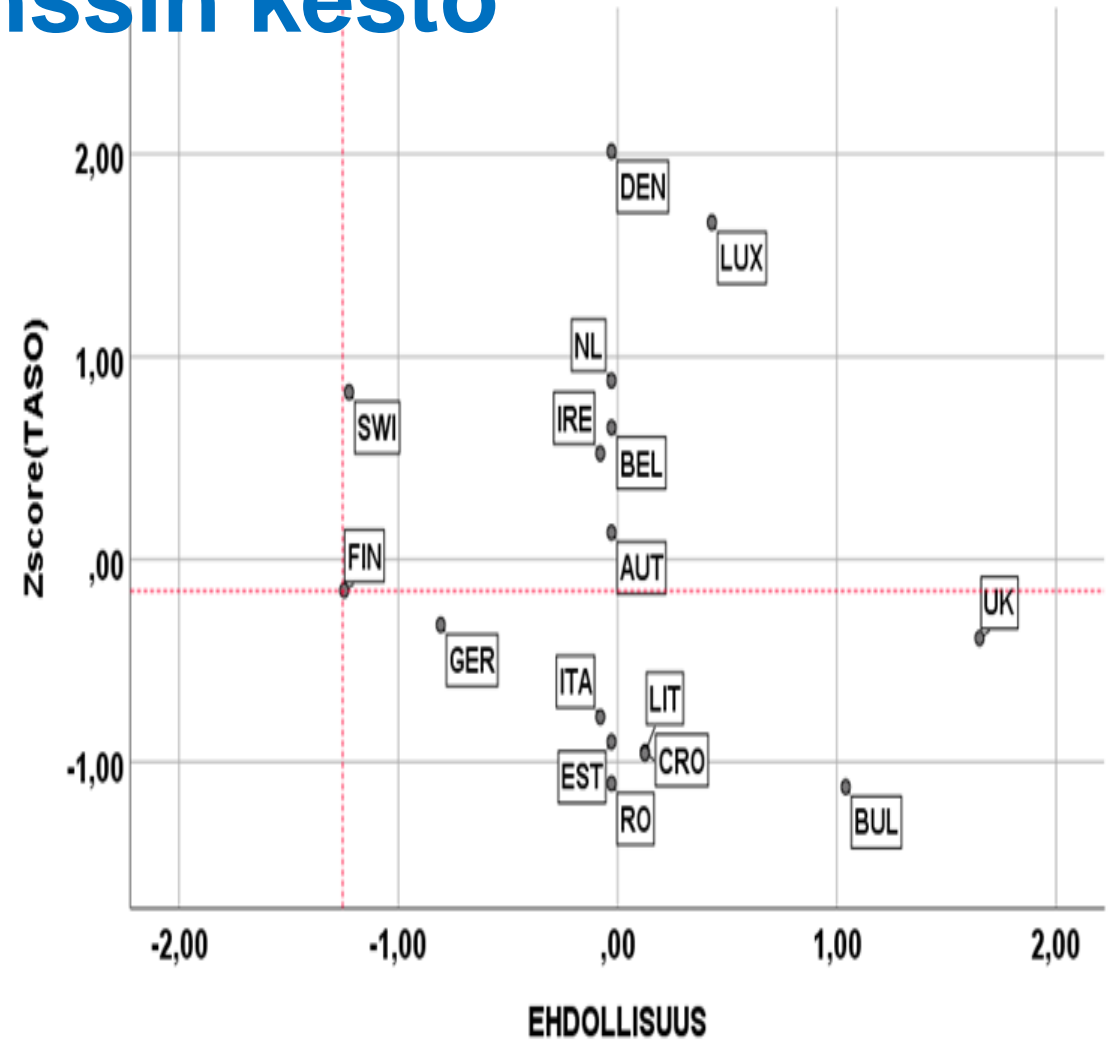
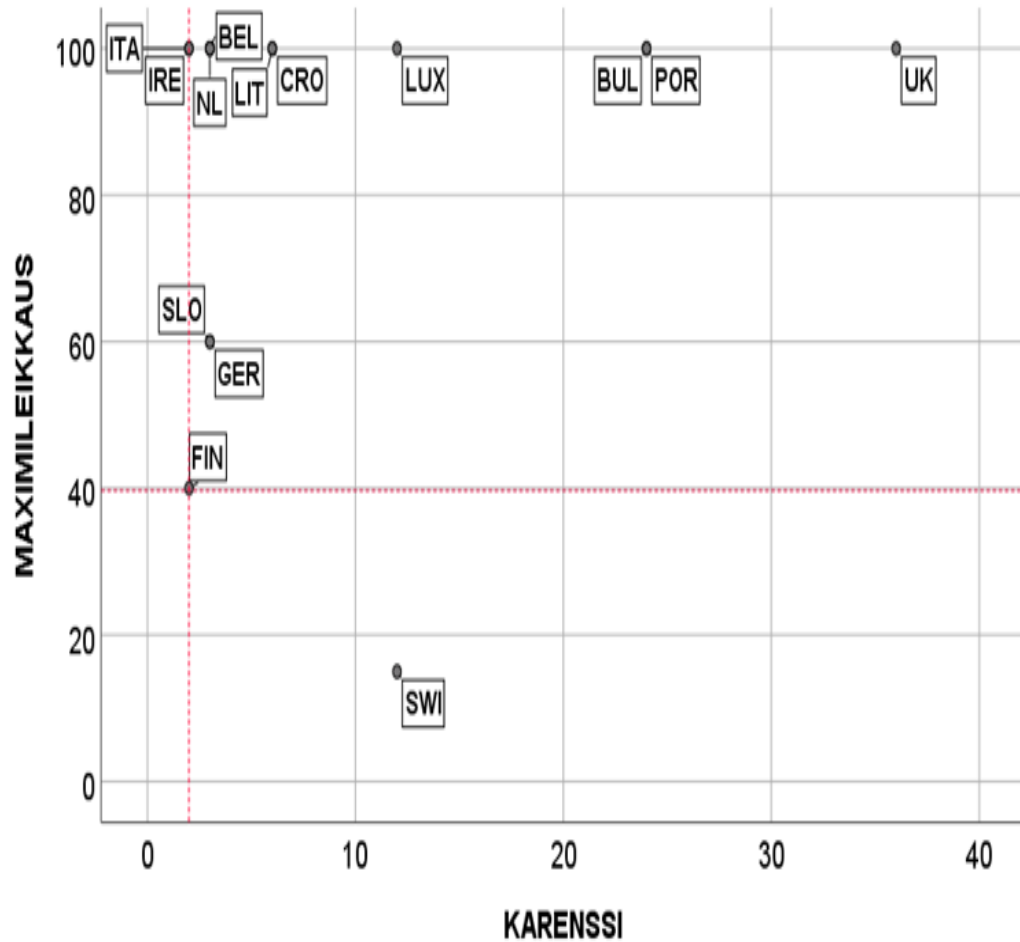
Country	2007	2010	2016
Austria	542	542	837
Belgium	645	725	867*
Bulgaria	19	19	24
Croatia	-	-	106
Cyprus	356	452	480*
Czech Republic	114	131	126*
Denmark	1 201	1 325	950
Estonia	58	64	130*
Finland	389	361	485*
France	441	460	524*
Germany	345	359	404*
Greece	-	-	200
Hungary	-	-	149
Ireland	805	849	806
Italy	-	-	80
Latvia	39	56	49
Lithuania	53	91	102*
Luxembourg	1 185	1 146	1 348
Malta	359	397	443
Poland	109	102	7-140
Portugal	117	189	126
Romania	28	30	32
Slovakia	157	182	(61) ⁶⁴
Slovenia	206	226	288
Spain	-	-	426
Sweden	385	361	412*
The Netherlands	588	617	977*
United Kingdom	370	303	373*

Taulukko 4 & 5. Toimeentulotuen taso (euroa kuukaudessa) yhdelle hengelle (2015).

Taulukko 4. Etuuksien taso suhteessa kansalliseen köyhyysrajaan.

1. korkea taso: (yli 50%) DK
2. melko korkea taso (40%-50%) BE, IE, LU, LT, SI, NL, AT
3. melko matala taso (30%-40%)
CY, DE, ES, FI, FR, MT, UK
4. matala taso (20%-30 %) CZ, PT, SE, HU, EE, RO
5. Erittäin matala taso (alle 20 %) LV, PL, BG, SK

Toimeentulotuen sanktiot: etuuden leikkausprosentti ja karenssin kesto

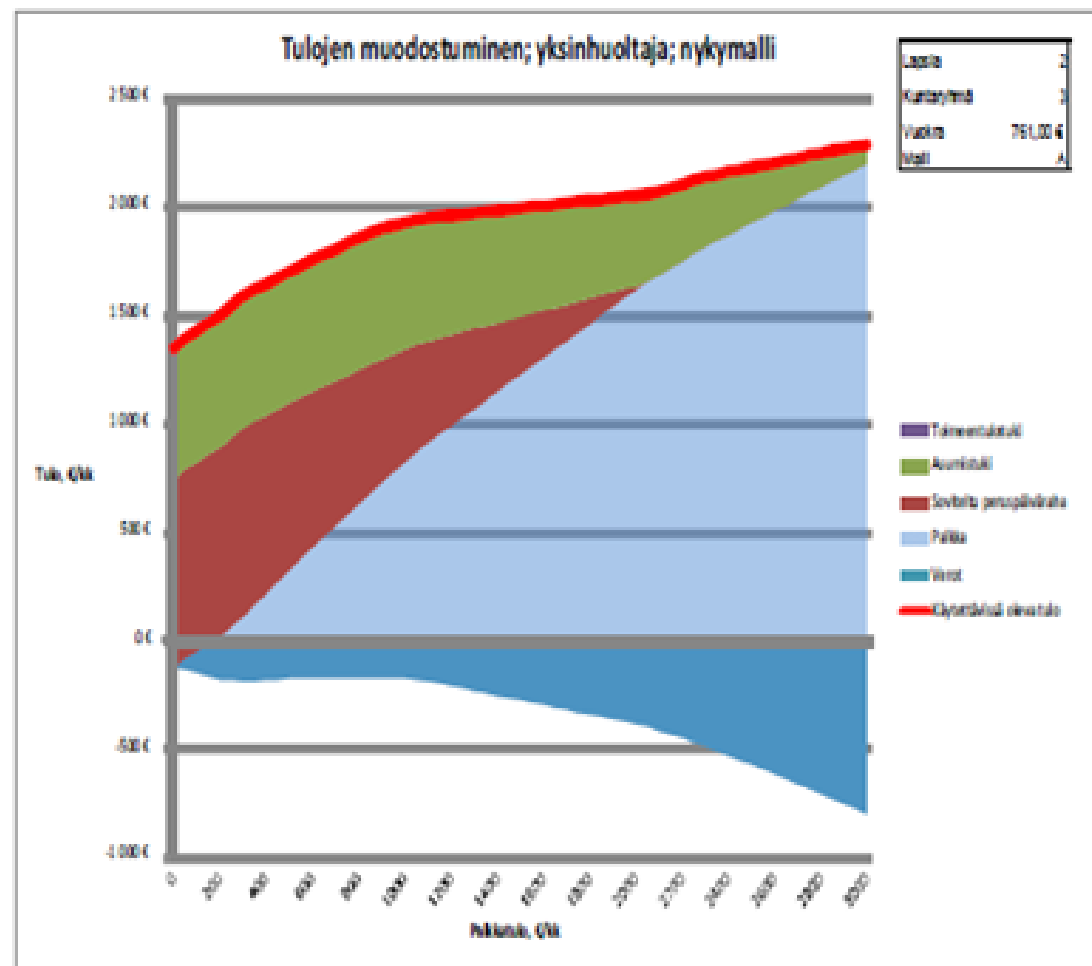
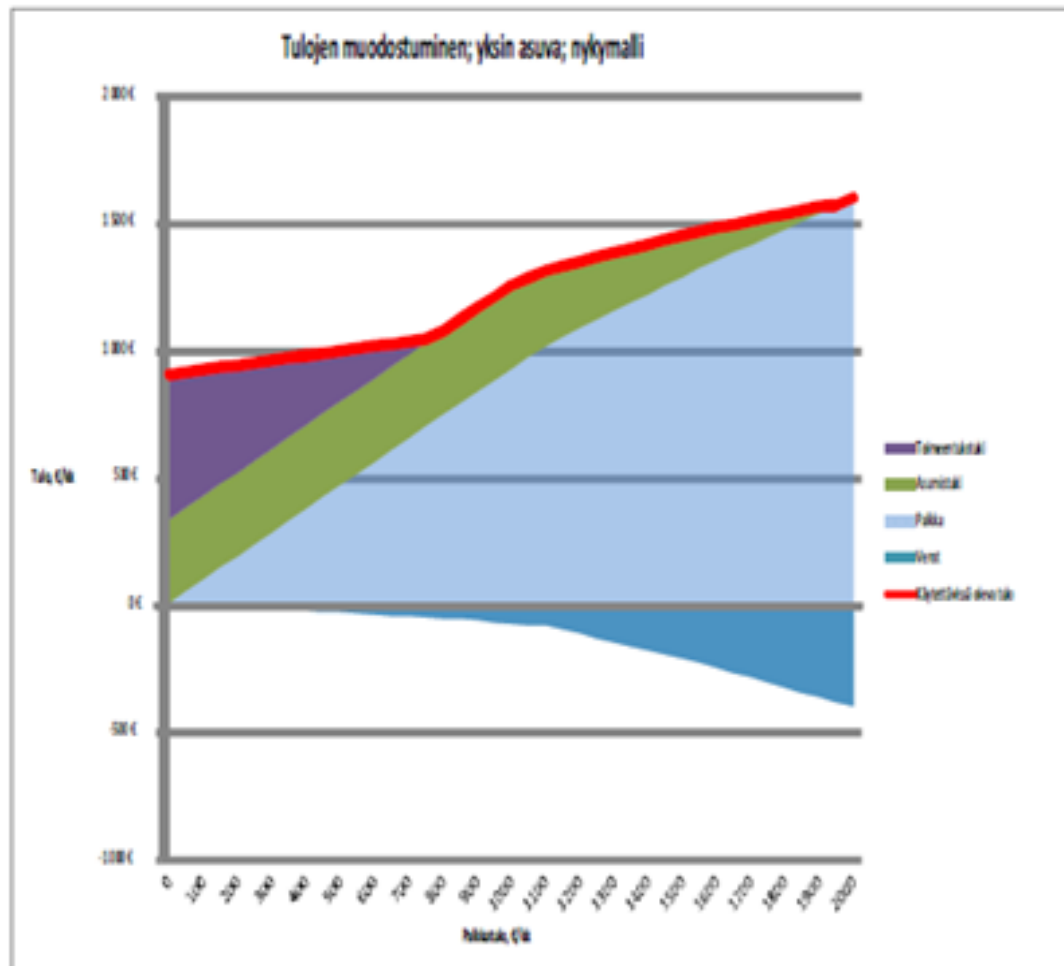
Taulukko 6. Minimiturvan suuruus eri tyyppisissä kotitalouksissa ja asumusmuodoissa.

THL (2015): Perusturvan riittävyyden arviointiraportti 2011-2015.

Form of housing	Income item	Single dweller	Single parent, one child	Couple	Couple, two children
	Unemployment allowances	705	819	1,410	1,745
	Child benefits	0	144	0	202
	Child maintenance allowance	0	155	0	0
	Taxes	120	141	240	310
	Net income	585	977	1,170	1,636
Rental dwelling, small municipality	Housing costs	420	602	557	756
	Housing support	290	422	228	447
	Social assistance	30	43	0	120
	Disposable income	905	1,442	1,398	2,203
	Disposable income after housing costs	486	840	841	1,447
Rental dwelling, medium-sized city	Housing costs	514	690	661	859
	Housing support	329	480	286	529
	Social assistance	86	73	30	140
	Disposable income	1,000	1,530	1,487	2,306
	Disposable income after housing costs	486	840	825	1,447
Rental dwelling, Helsinki metropolitan area	Housing costs	650	812	833	1,031
	Housing support	394	565	371	667
	Social assistance	156	110	116	175
	Disposable income	1,135	1,652	1,658	2,478
	Disposable income after housing costs	486	840	825	1,447

Kuvio 6. Tulojen muodostuminen kahdessa eri tapauksessa.

Kangas, O. & Pulkka, V-V. (toim.) (2016): *Ideasta kokeiluun? Esiselvitys perustulokokeilun toteuttamisvaihtoehtoista* Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 13/2016.

Kuvio 7. Alle vuoden työttömyysetuutta saaneiden osuus (%) työttömistä

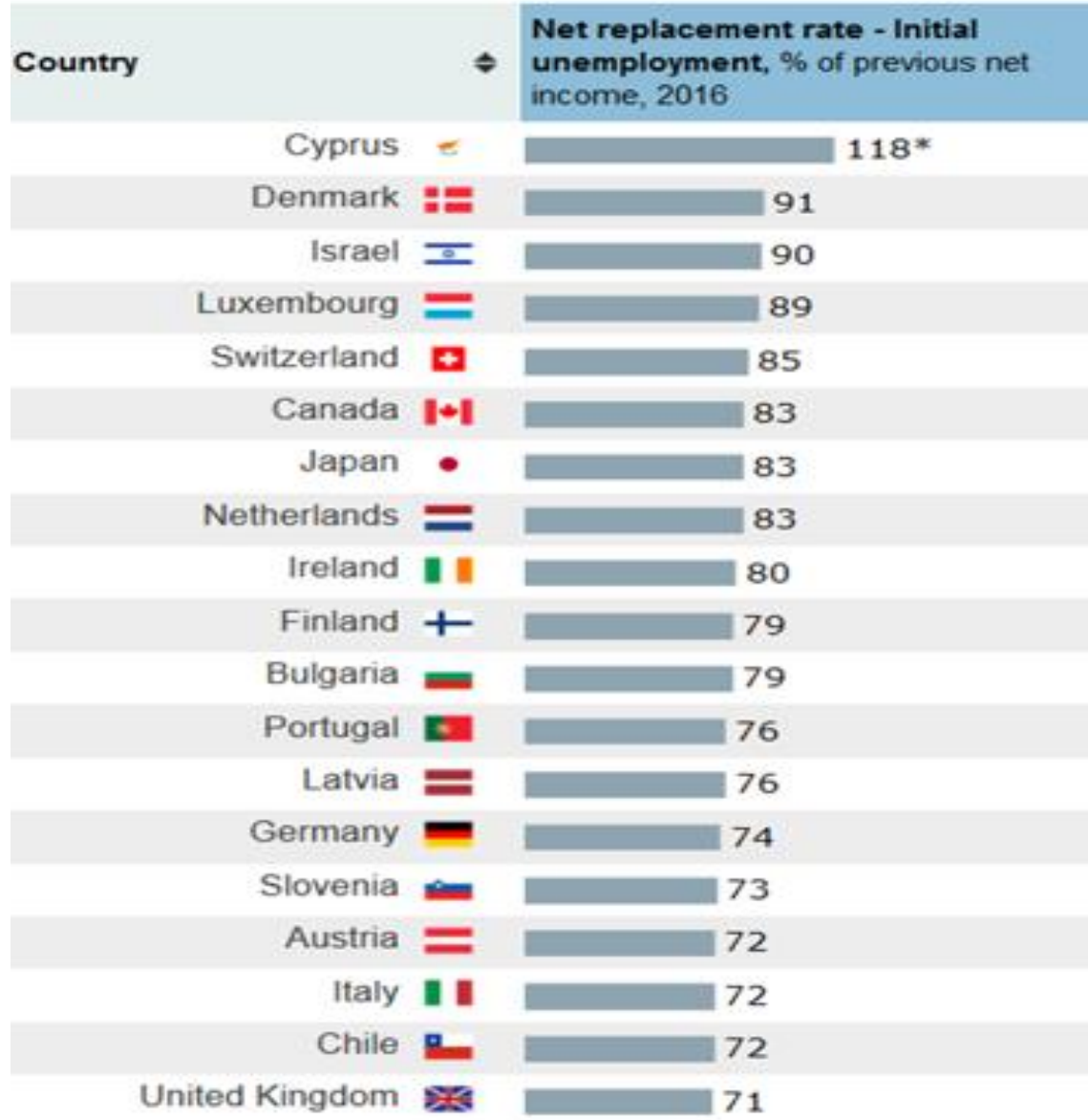

Source: Eurostat, LFS

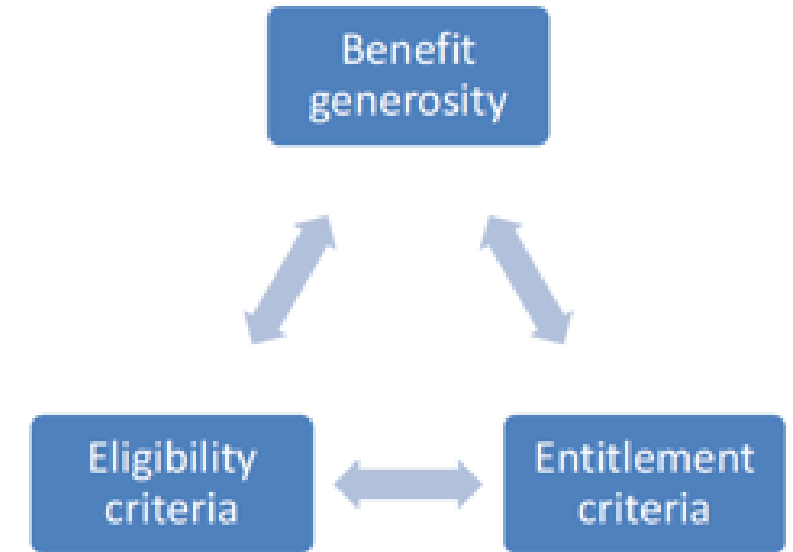
Source: Eurostat – Labour Force Survey – DG EMPL calculations

#evidenceinfocus

Kuvio 8. Työttömyysvakuutuksen korvaavuustaso eräissä EU-maissa

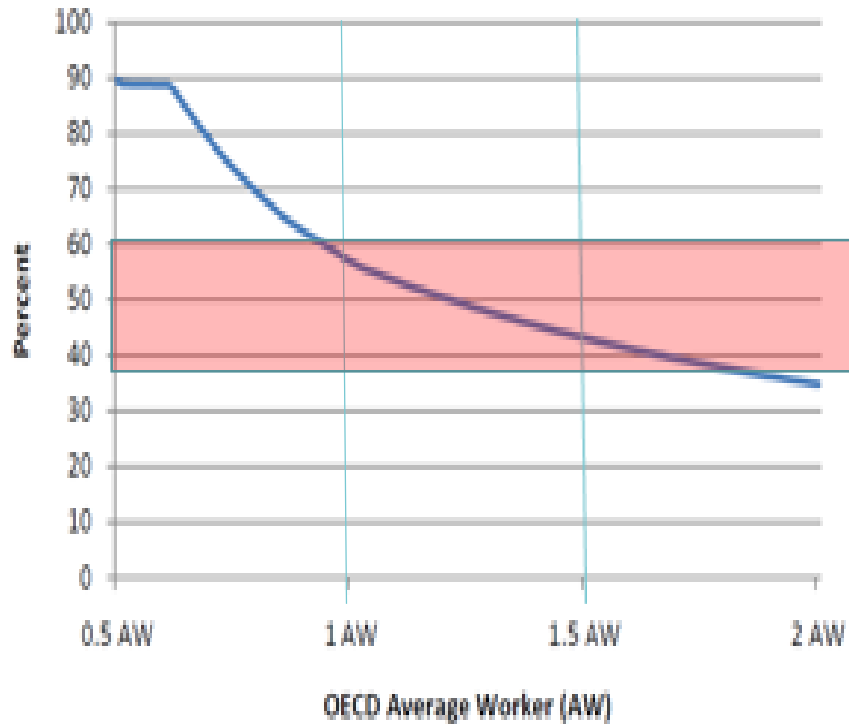

Kuvio 10. Sosiaalietuuksien saamisen kolmio.

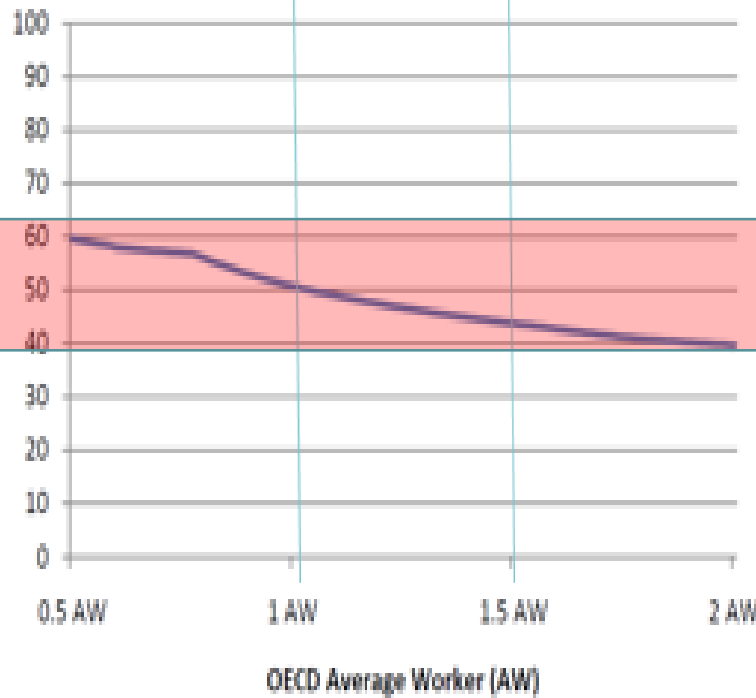

Kuvio 9. Työttömyysturvan korvaavuusprofiilit (%) tulotason mukaan Tanskassa, Suomessa ja Ruotsissa

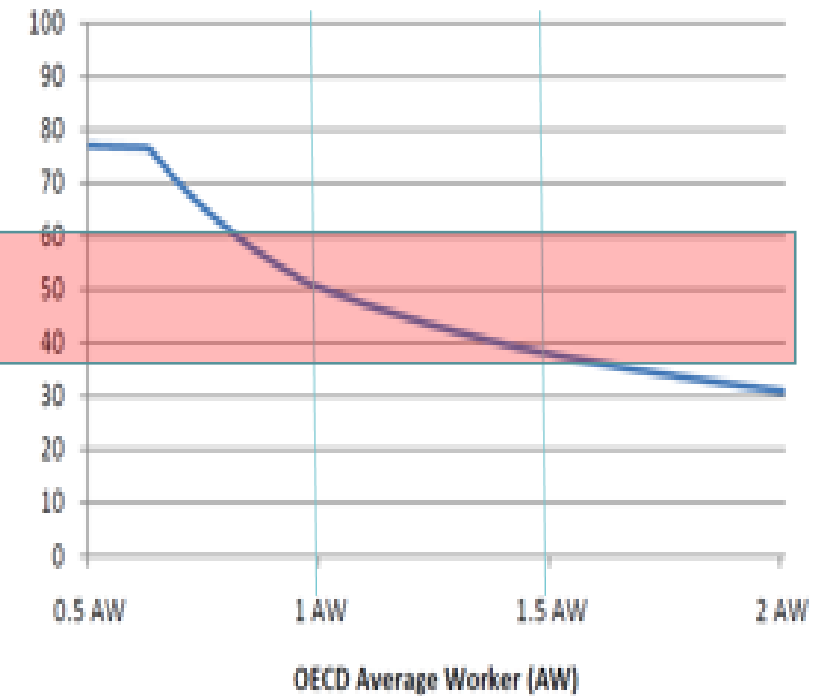
Tanska

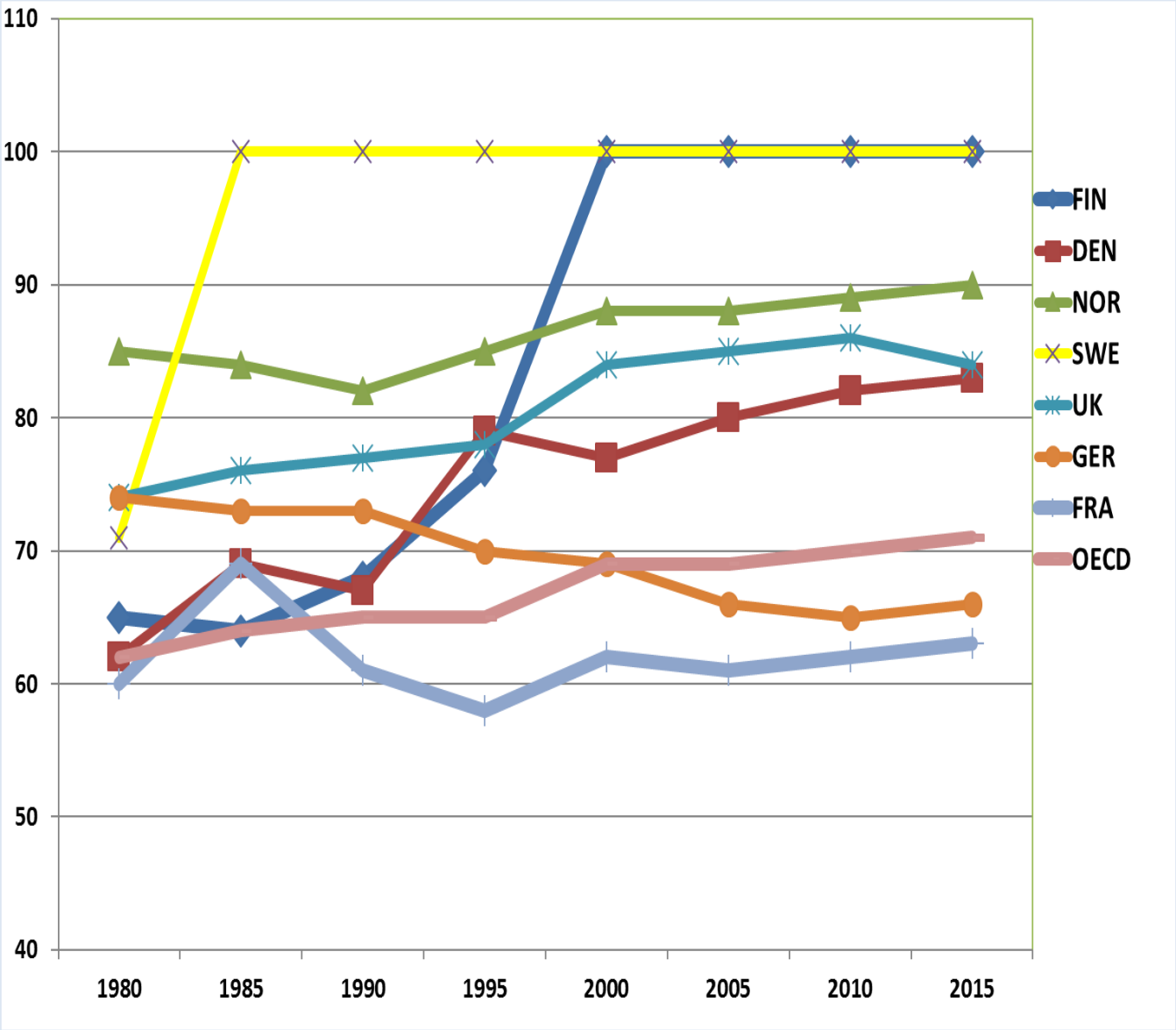
Suomi

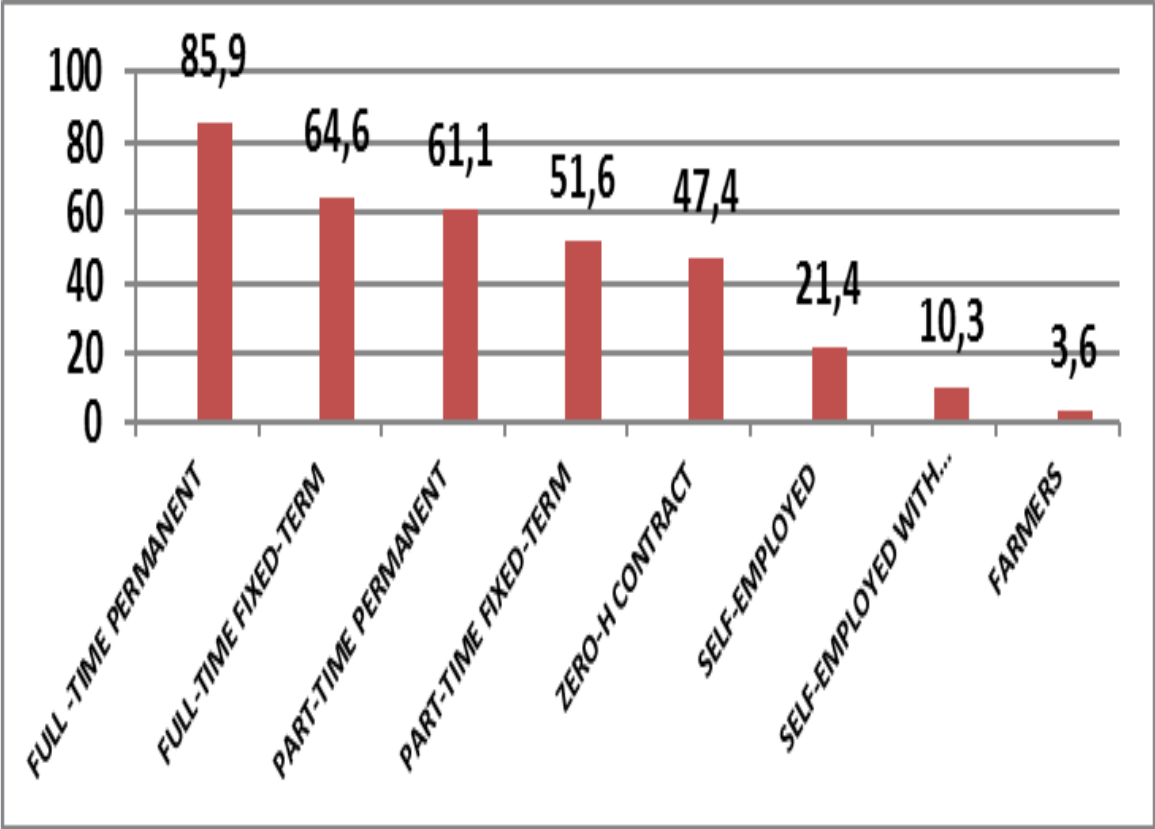
Ruotsi

Työttömyysturvan peittävyys (%) työvoimasta (vasen kuva) eräissä maissa ja työttömyyskassan jäsenyys (%) Suomessa (oikea kuva)

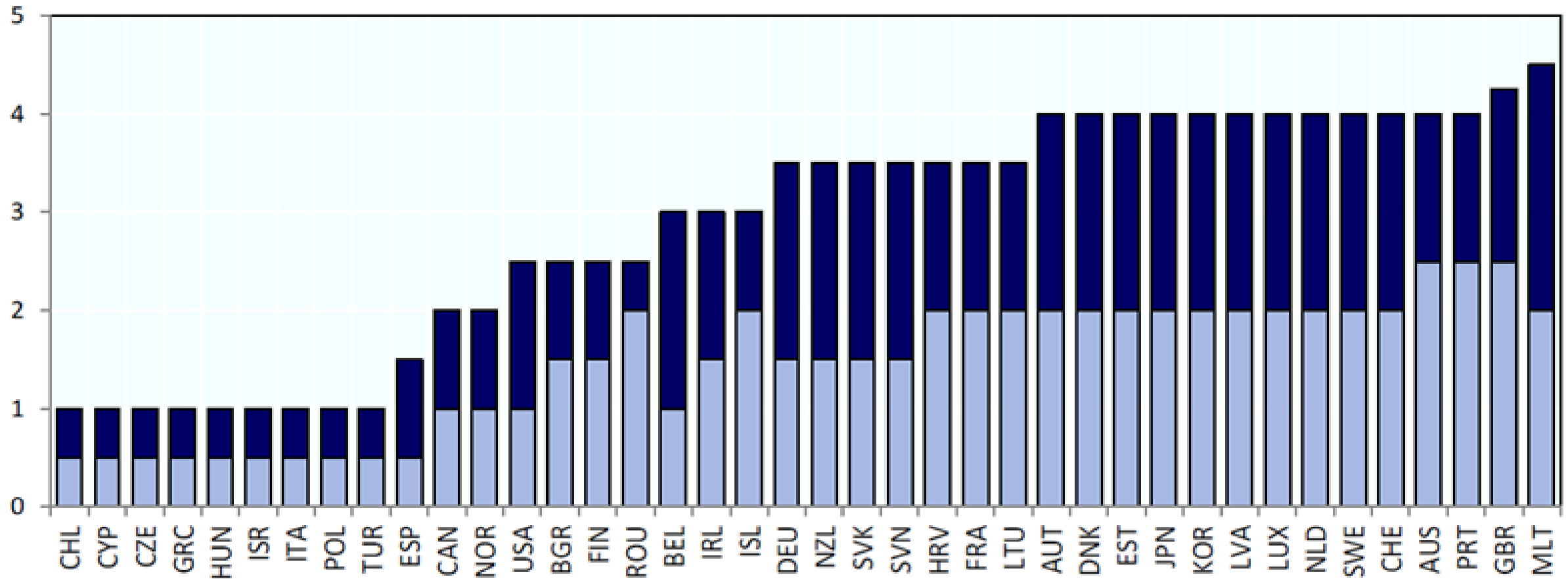
Työttömyyskassan jäsenyys (%) sosioekonomisen aseman mukaan

Kuvio 10. Etuuksien saamisen ehdollisuus (entitlement criteria) 2015.

<http://www.oecd.org/social/benefits-and-wages.htm>

Frequency of monitoring Documentation requirements

Tanskan työttömyysturva (2017->)

- Etuutta voi saada 2 vuotta 3 vuoden aikana (max 3)
- Uusi etuusperiodi 52 viikon 1 942 tunnin työskentely tai 34 viikon 1 258 tunnin työskentely 3 v aikana.
- Työttömyyden aikainen työskentely pidentää etuusjaksoa suhteessa 1:2
- Etuuden saamiseksi vähintään € 30 000 tulot kolmen edeltävän vuoden ajalta (osa-aikaisilta €24 000).
- Yrittäjien täytyy todentaa 'oleellinen' yrittäjyys 3 viime vuoden aikana.
- Rekisteröityminen työvoimatoimistossa (jobcentret).
- Viikon sisälle ilmoittautumisesta .
- Etuuden taso 90%, etuudella katto: €2,500.
- Opintonsa juuri suorittaneille €1,800
- Alle 25v etuus on €930 / kk
- Kunnan (vastuussa aktivoinnista) täytyy osoittaa 'hyötytyötä' (nyttejob) 32 tuntia viikossa.
- Joka kuukausi tulee yksi karenssipäivä, jos henkilö ei osoita 20 päivän (150 tunnin) työllisyyttä edeltäneiden 4 kuukauden aikana.
- Seuranta ajantasaisella työkirjalla (Beskæftigelseskonto)

Tanskan toimeentulotuki

- Eri tasoiset edut eri ikäisille (alle 30 v ja yli 30 v) ja millaiset työelämävalmiudet (tarvitseeko koulutusta tai kuntoutusta)
- Conditions
 - sosiaalinen tilanne estää toimeentulon hankkimisen
 - toimeentuloa ei voida taata muilla sosiaalietuuksilla
 - viikon sisällä kunta ottaa yhteyttä, jossa arvioidaan työkyky
 - jos työkykyinen (jobparat) tulee olla työmarkkinoiden käytettävissä,
 - ei työmarkkinoiden käytössä (aktivitesparat)
- yksin asuvalle alle 30-vuotiaalle €975/kk jos on aktiivitoimissa €1,513
- yksin asuvalle yli 30 –vuotiaalle €1,513.
- perheellisten etuudet riippuvat perhesuhteista, asumisesta yms.
- Harkinnanvaraisia sanktoita (punktsanktion), maksimissaan etuus voidaan poistaa kokonaan 3 kuukaudeksi.

Pensions

Figure 2A

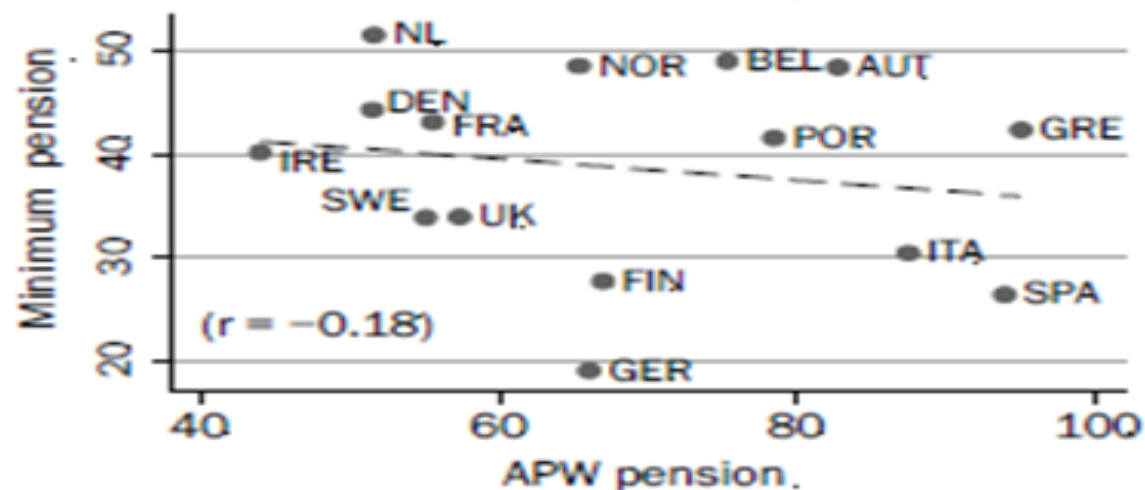

Figure 2B

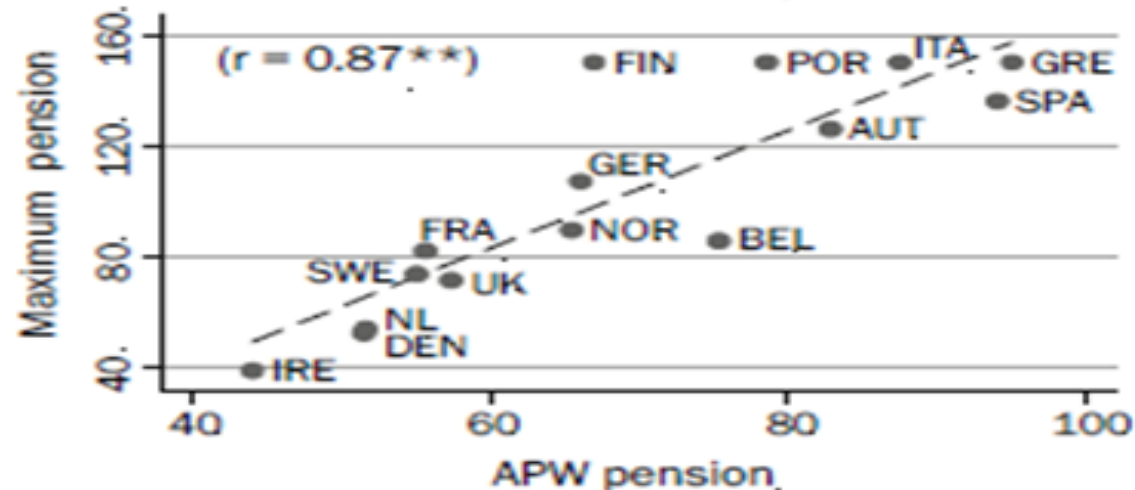

Figure 2C

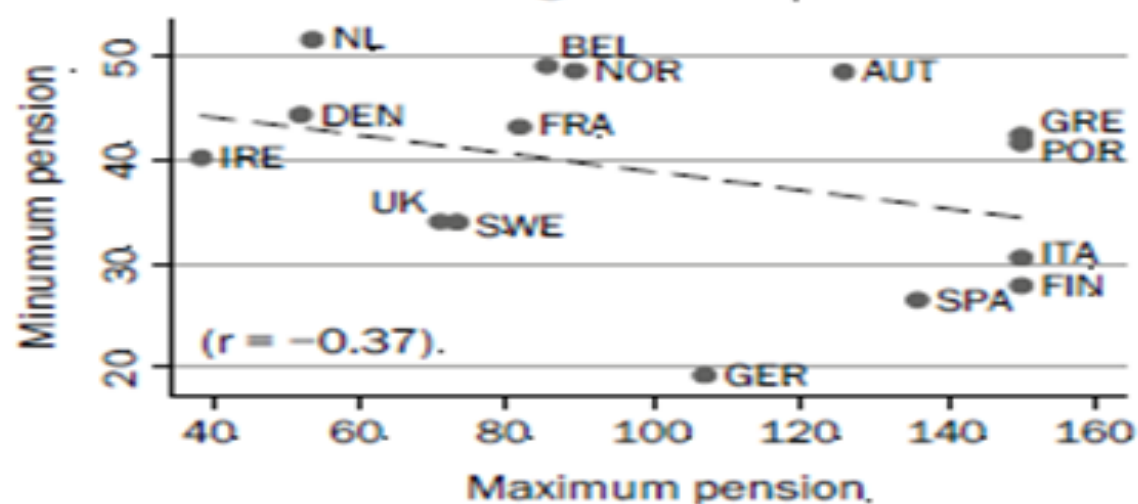
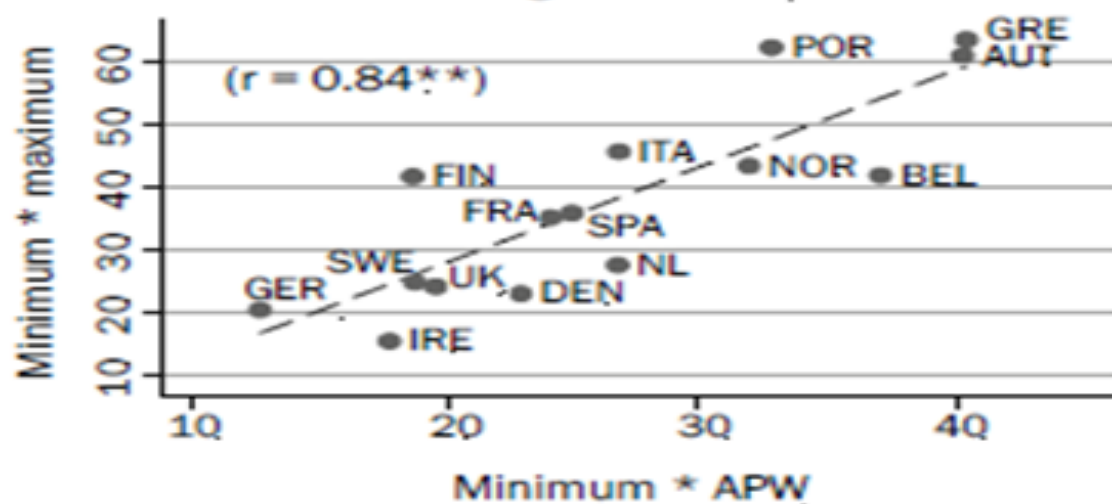

Figure 2D

Kuvio 12. Eläketurvan kokonaisuus (lakisääteiset ja työmarkkinaeläkkeet)

Figure 3A. Legislated pensions

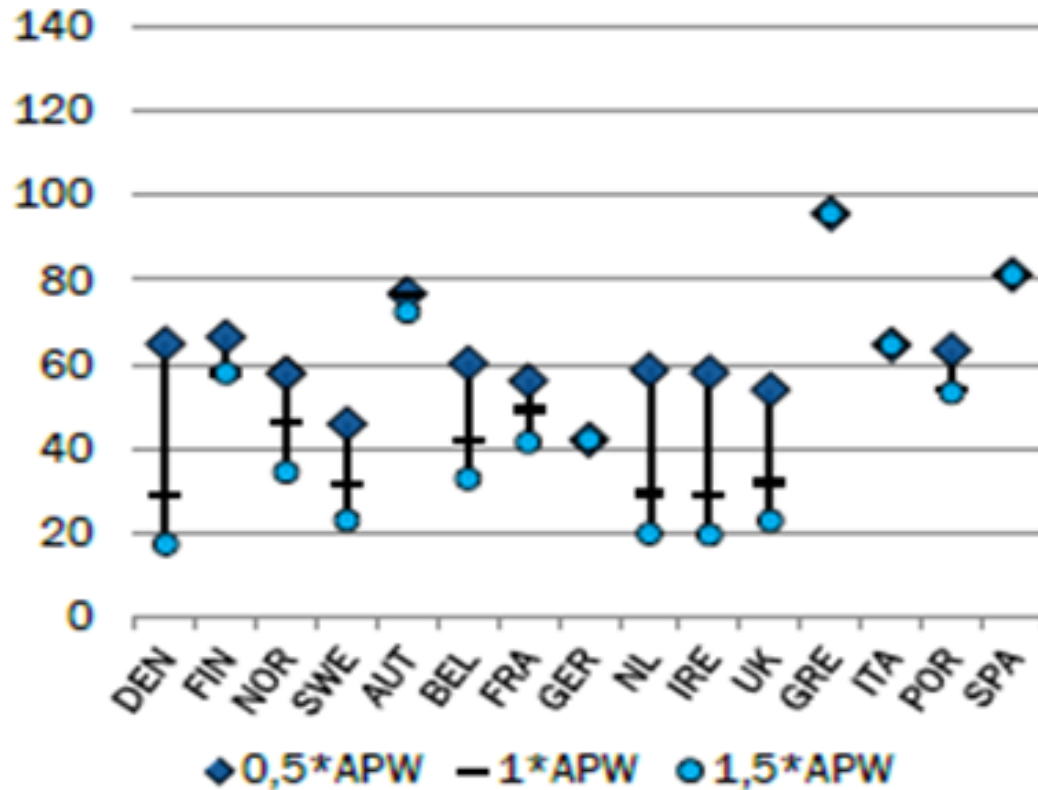
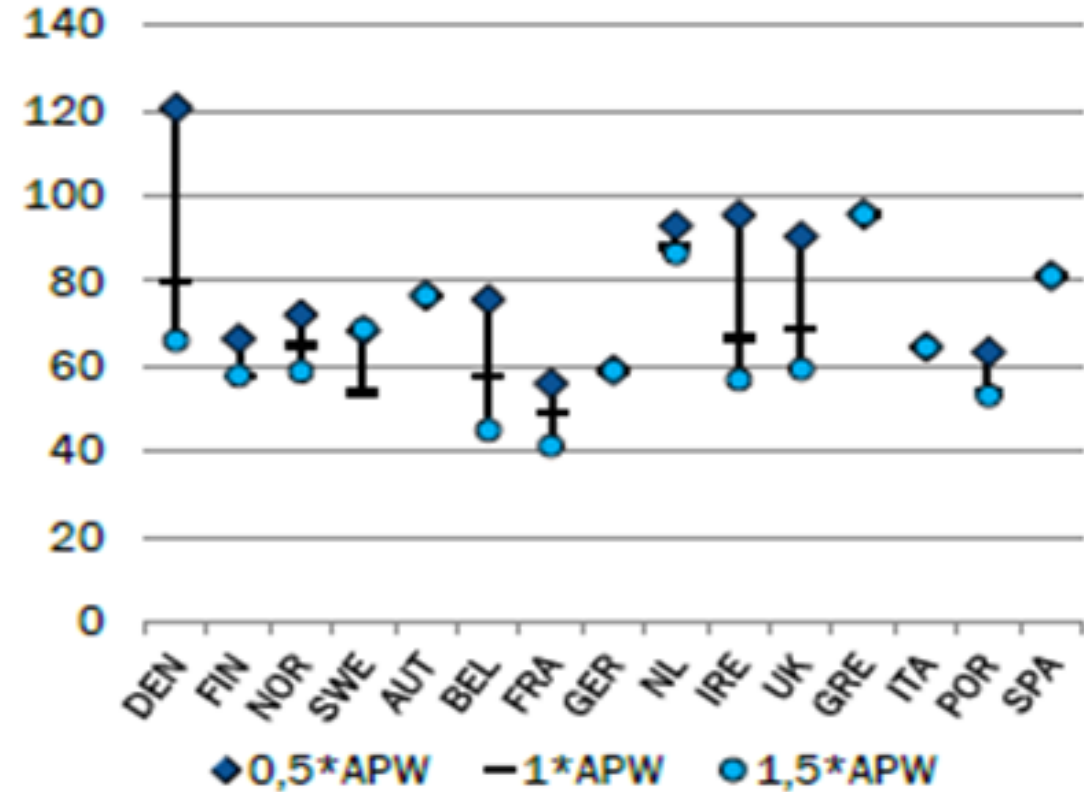

Figure 3B. Legislated and collective pensions

Minimieläkkeen taso eräissä maissa

Minimieläke suhteessa keskipalkkaan 2010-luvun alkupuolella
(nettoeläke/nettopalkka, %) CWED- ja OECD-tietojen mukaan

